

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

8. De filiis spuriiis, aliisq[e] extra legitimum matrimonium natis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

filij naturales in vniuersum, ab intestato, matri succedunt item quod pertinet ad alimenta, potest filius naturalis reuocare donationem factam à patre, quia cum pater debet filio etiam naturali ex aequitate rationis. In his existimo locum habere sententiam Ripæ Couarruuiæ, alioqui non item: nam in l. si non totus, C. de in officio. donat. statuitur vt filij, vel nepotes ex legitimo matrimonio nati, in officiosam donationem possint accipere, quasi ea lege dicatur augmento à contrario alios extra legitimum connubium natos, ab ea actione exclusos esse: ex his, quæ dixi perspicitur posse patrem filiis naturalibus alimenta conuenientia relinquere: & vbi per statuta populorum, vel leges principum, patri licet quintam partem suorum bonorum extraneo relinquere, etiam si filios legitimos habeat, fas quoque patri est eadem portionem ex testamento dare filio naturali, teste Couarruuiæ quo dictum est loco nu. 11.

Quarto quaeritur, An filij naturales iure communi matri succedant? Respondeo, succedere, siue ex testamento, siue ab intestato matri æqualiter cum filiis legitimis, ita vt etiam excludant patentes, & accedentes, si quos legitimos mater habeat, l. si qua illustris C. Ad Senat. conf. Orficiatum. Couar. ibidem, nu. 15. & 16.

Quærat aliquis, An prædicta lex sit æquitati & rationi naturali consentanea. Quidam negant, eo quod Genesis 1. legitimum sit. Non erit filius ancille, id est, concubinae, sed legitime, quamuis non primariæ vxoris, cum filio liberæ, id est, vxoris principalis, & Iudic. capit. 11. dicitur: *Hæc in domo patris nostri non eris, quia de meretrice natus es*: & Augustinus in cap. 135. quæst. 7. ait, lege Dei constitutum esse, vt tales nec reputentur filij, nec parentibus vilo iure succedant. Et quia id videtur Ambrosius asserere in sermone 65. & habetur in cap. Dicit aliquis 32. quæst. 4. & item probatur ex eo, quod refertur in ca. Non omnis, in eadem dist. 1. quæst. 11. ex verbis Apostoli ad Gal. 4. Item quoniam Genesis 1. scribitur Dedit Abraham cuncta quæ possederat Isaac, filiis vero concubinarum largitus est munera, & separauit eos à filio suo Isaac. Nihilominus dicendum esse existimo, dictam legem non ab æquitate naturali discedere: quamuis municipales leges alicubi, & multa statuta ciuitatum, constitutione vel Principum decernant, ne filij naturales matri succedant cum filiis legitimis æque succedant. Argumenta porro aduersariorum solum probant, apud Hebræos, vel consuetudine, vel lege recepta filios extra legitimum matrimonium natos, vel etiam ex concubinis legitimis quidem vxoribus, sed non primariis & solemnibus nuptiarum ritibus, & solita cæremonia coniunctis, qualis erat ancilla Abraham concubina, patribus minime succedere, & Augustinus legem Dei appellauit, quia erat iudicialis lex, ad illum populum Hebræorum per Moysen lata.

Quinto quaeritur, An naturalibus nepotibus possit auus qui ex parte patris, donare, vel ex testamento relinquere aliquam suorum bonorum partem? Respondeo distinguendo: Aut auus est paternus, aut maternus. Si fuerit paternus, in ijs casibus, in quibus potest pater filiis naturalibus donare vel relinquere ex testamento aliquam partem suorum bonorum, potest relinquere, & donare. Item nepotes naturales succedunt aucto paterno intestato in ea parte bonorum, in qua succedunt filij naturales patris. Hæc omnia colliguntur ex l. vltim. C. de Naturalibus lib. & Authen. Quibus modis naturales efficiantur sui, §. de Nepotibus, & habetur apud Couarruuiam loco per allegato nu. 10. Nepos igitur naturalis ex filio legitimo siue naturali, non aliter aucto paterno intestato succedit, quam pater eius esset successores. Si autem auus est maternus, tunc sicut naturalis filius succedit matri, siue ex testamento, siue ab intestato, vt dixi superiori quaestione; sic etiam eodem modo succedit aucto materno. Et sciendum est, quando patres erant filij naturales, nepotes non succedere aucto, nisi loco patris defuncti, & ideo succedere per stirpem, non per capita, vt prædicti doctores annotarunt. Item quod dictum est de nepotibus naturalibus, locum habet in pronepotibus, qui pro aucto succedunt.

Sexto quaeritur, An naturalibus filiis conueniat ius agendi de irrito, vel in officioso testamento, propterea quod fuerint à patribus exheredati, exclusi, vel præteriti? Respondeo, filium naturalem à patre præteritum in testamento, siue ante siue post testamentum natus fuerit, illud impugnare non posse, cum ei non debeatur legitimæ portio ab intestato, quæ sola tribuitur filiis ius aduersus testamentum patris, l. Omnimodo, §. 1. Quoniam, C. de Inofficio testamento. Vnde filius naturalibus, ait Couarruuias in epitome p. 2. cap. 8. §. 4. num. 16. nullam actionem competere, etiam si pater eis nihil relinquat. Sic Glossa in l. ff. de bono possess. contra tabulas in verbo, Naturales, sic Aret. Bartol. & Baldus quos citat Couarruuias in loco proxime signato. At conuenit illis ius agendi de inofficio testamento matris l. si si se habet §. 1. ff. de inoff. testam. & Gloss. ibid. Couar. in eod. loc.

Septimo quaeritur, Quomodo fratres naturales sibi inuicem succedant? Respondeo, eos, quando sunt vterini, id est, ex eadem matre nati, sibi inuicem succedere in bonis maternis. Couarruuias in epitome par. 2. c. 8. §. 5. numer. vltim. Antonius Gomes super legem 9. Taurinam, num. 47. Ex Authen. Quibus modis natural. efficiantur sui §. filium vero. Alicubi autem statutum est, vt quando filius naturalis non habet fratrem vterinum, tunc ei succedat ab intestato frater legitimus ex parte patris, etiam si habeat alium fratrem naturalem ex eodem patre genitum. Quod si frater legitimus ex parte patris careat, & habeat naturalem ex eodem patre, succedit ei naturalis, non autem succedunt ei ab intestato alij consanguinei ex parte patris. Antonius Gomes in eo quem supra diximus, loco num. 48. ex Auth. quibus mod. natur. efficiant. sui §. filium. Alicubi etiam per statuta ciuitatum vel Principum constitutiones decretæ sunt, vt si legitimus filius, neque fratres legitimos, neque vterinos naturales habeat, succedit ei frater naturalis ex parte patris. Ita Gregorius Lopes ad l. vltimam tit. 13. parte 6. Item quæ admodum fratres naturales si vterini sint, sibi inuicem succedunt in bonis maternis, non paternis, sic ceteri consanguinei ex parte matris sibi inuicem succedunt eo ipso, quo sunt propinquiores in bonis ex parte matris, non ex parte patris. Couarruuias, & Antonius Gomes in iis locis, quos supra retulimus.

Octauo quaeritur, Quomodo parentes succedant filiis naturalibus? Respondeo, eos succedere eodem ordine & modo quo filij naturales parentibus succedunt. Azon Sam. tit. de Natural. lib. & tit. de suis, & legit. hered. §. de Dynus in tract. de success. ab intestato, & Bartol. in l. si quis sub conditio ne ff. de testam. tuto.

Nono quaeritur, An filij ex seruorum consortiis, siue contruberniis orti, quos supra diximus secundum ius civile pro filiis naturalibus haberi, parentibus iure ciuili succedant? Respondeo, eadem a Iustiniano Imperatore constitutionem, vt constat Instit. de seruis cognatione, qua ij. qui ex seruorum consortiis prodierit, siue ex patre libero, & matre ancilla siue ex utroque seruo, siue ex matre libera, & patre seruo, si vna cum parentibus libertatem fuerint consecuti, tum soli, tum cum aliis legitimis concurrant ad parentum successiones, agnationem tutelæque vocentur, & in omnibus legitimorum iura adipiscantur.

C A P. VIII.

De filiis spuris, aliisque extra legitimum matrimonium natis.

DE his Couarruuias in epitome par. 2. ca. 8. §. 5. Cardinalis Palæottus in tract. de Notis, & spuris filius capitul. 16. 17. & 18.

Primo quaeritur, Quinam filij dicantur spurij? Respondeo, spurium dictum esse quasi sine patre certo. Vnde spurium accipitur pro eo, qui incertum patrem habet, & ideo patrem certum, vnde nat. sit, ostendere, & nominare non potest. Instit. de nup. §. si aduers. Spurius ergo dicitur qui natus

est ex

est ex femina, cum qua multi rem habent, vt ex scorto, vel meretrice, vel concubina, quæ in domo viri non habitat, quæque cum multis alijs viris passim rem habet. Glossa in cap. Nisi cum pridem, de renuntiat. in verb. Manzer. Item secundo spurius generatim accipitur, vt à filio naturali distinguitur: & est is, qui natus est ex parentibus, inter quos, quo tempore conceptus vel natus est, matrimonium subsistere non poterat. Bartolus in l. vltima. ff. de ijs, quibus, vt indignis. Angelus Aretinus insit. ad Senatusconsultum Orsicianum, §. nouissime.

Tertio spurij dicuntur, qui nati sunt ex concubitu aliqua certa humanæ legis pœna damnato: & proinde dicuntur nati ex complexu nefario, & patrem præ infantia nominare non possunt, tales sunt nati ex adulterio, ex incestu, stupro, & sacrilegio. Quare spurij, alij sunt ex damnato concubitu, ob quem talis congressus accusari, & pœna multari potest. Alij vero non sunt ex damnato congressu, quia ex tali viri, & feminae coniunctione procedunt; quam lex quidem non probauit, sed tamen nulla voluit pœna vindicare.

Secundo quæritur, Qui filij dicuntur Manzeres? Nomen hoc est Hebraicum, & habetur Deut. 23. & Zachar. 3. & 6. In iure vero Canonico legitur in cap. nisi cum pridem, de renuntiat. Dicitur est autem Manzer, quasi alienus. siue extraneus, qui non ex propria, & legitima vxore susceptus est, sed ex scorto, vel meretrice, vel alia femina, quæ passim alios viros admittit. In præsentia, Manzeres, inter spurios, non inter filios naturales censentur. Potro Manzer in iure Ciuili non legitur, solum in iure Pontificio inuenitur.

Tertio quæritur, Qui filij dicantur nothi? Respondeo cum Ripa. in l. ex factis, §. si quis rogatus. ff. Ad Senatusconsultum Trebella. nu. 5. eos dici nothos, qui nati sunt ex femina, quæ in domo viri non habitat, & quæ cum alijs viris passim commiscetur. Secundum Isidorum, Nothi sunt, qui ex matre ignobili, patre vero illustri sunt, libr. 11. Etymologia-rum. Proprie vero Nothi dicuntur, vt aiunt Ioannes, Andreas, & Glossa in cap. Cum pridem, §. Persona, de renuntiat. qui nati sunt ex vxore, quæ legitima non est: & adulterini vocantur. In præsentia etiam Nothi, inter spurios, non inter naturales habentur. Græci nothum dicunt, quod non est legitimum, nec verum; & vt ait Quintilianus libr. 3. cap. 8. hæc vox Græca adhuc nomen Latinum non inuenit.

Quarto quæritur, Qui filij in iure dicantur, vulgo Concepti, aut vulgo Quariti? Iuriconsultus Modestinus in c. vulgo, ff. de statu homi. dicit esse eos, qui patrem ostendere non possunt, quia certum nullum patrem habent, vel qui possunt quidem, sed eum habent, quem habere secundum leges non licet. Vulgo concepti filij inter spurios numerantur.

Quinto quæritur, Qui filij dicantur nati ex complexu nefario, siue humanis legibus damnato? Respondeo, eos dici, qui nati sunt ex congressu viri, & feminae, qui aliqua legis humanæ pœna multatur. Insit. de public. iudicijs, §. Item lex Iulia; ob quam pœnam talis congressus iure potest accusari. Vnde damnatus concubitus, est adulterium cum vxore alterius commissum. l. 1. C. Ad legem Iuliam, de Adulterijs. Insit. de public. iudicijs, §. Item lex Iulia de adulterijs Congressus item cum alterius sponsa, l. inter liberas, §. l. si vxor §. Diuus ff. ad legem Iuliam de adulterijs.

Item omnis incestus, hoc est, complexus cum consanguinea, vel affine, punitur iure ciuili l. incest. C. de incest. nup.

Præterea omnis sacrilegus concubitus, qui est cum Moniali, siue religiosa virgine Deo sacra, vel è congressu cum religioso viro punitur iure ciuili l. si quis non dicam rapere, C. de Episcopis & Clericis, §. cap. Impudicus, c. Virginitas 27. quest. 1. & cap. si quis non dicam de Pœnitentia Dist. 1. Item lege ciuili punitur accessus, ad concubinam alterius, l. si vxor, §. l. inter liberas, ff. ad legem Iuliam de adulter. Stuprum cum virgine siue vi punitur iure ciuili l. stuprum ff. de public. iud. Insit. de public. iudicijs, §. Item lex Iulia de adulterijs. Si vero sit per vim cum virgine, punitur per legem Iuliam, de vi publica.

Item accessus ad viduam honestæ conditionis siue vi punitur iure ciuili. Insit. de public. iudicijs, §. Item lex Iulia de adulterijs l. de Crimine. C. Qui accusare non possunt. Cum vero est per vim, punitur per legem Iuliam, de vi publica.

Insuper complexus inter heram, & proprium feruum, lege ciuili multatur, l. 1. C. de mulieribus qua proprijs feruis se iunxerunt.

Sed dubia quæstio est, An complexus viri coniugis, & feminae soluta sit lege damnatus? Socinus conf. 184. Baldum securus, censet huiusmodi concubitus non esse lege damnatum: eo quod adulterium lege ciuili id non dicitur, vbi maritus quispiam cum soluta femina rem habet, l. 1. C. ad legem Iuliam de adult. Vnde colligit Socinus, filium, ex tali congressu natum, esse naturalem, non spurium, & proinde matri succedere. At vero Decius conf. 306. & 311 sentit, talem complexum esse lege damnatum, eo quod iure ciuili pœna fit in eum constituta, non quidem adulterij nomine, sed spurij prædicti. l. 1. C. ad legem Iuliam, de adult. Hæc sententia communi consensu recepta. Sic enim docent Salicetus l. 1. de concubi. Anchara. conf. 335. in principio. Alexand. conf. 60. in 2. volum. n. 32. C. ceteratus in l. penult. C. Ad Senatusconsultum Orsicianum.

Et reuera, ita dicendum existimo: nam iure Pontificio adulterium æque dicitur, cum vxor aliena vitetur, ac vbi maritus quispiam se soluta mulieri commiscet. cap. Nemo. 32. quest. 4. & Abbas cap. transmissa, de eo qui cognatus conjugum vxoris, & in hæc parte potius iuris Pontificij quàm ciuilis ratio habenda est. Et cum adulterium criminali supplicio plectatur, sequitur vt huiusmodi concubitus sit omnino damnatus. Vnde fit vt filius ex eo congressu natus sit spurius, non naturalis.

Dubia item quæstio est, An congressus Clerici in sacris ordinibus constituti cum soluta muliere, sit lege damnatus? Variæ sunt Iuriconsultorum sententiæ: quidam negant esse damnatum, quoniam inter eos solū simplex fornicatio dicitur committi, c. Quia circa, de Bigamis, Federicus conf. 167. Cardinal. Clem. Ad nostram, circa finem, de Heret. Item quoniam Presbyteri accessus ad nuptam mulierem, adulterinus esse dicitur. cap. Presb. dist. 28. Ego tamè existimo longe verius esse, quem dixi complexum esse damnatum Abbas, in cap. vt Clericorum, de vita & honestate cleric. sacrilegum appellat. Glossa vero, Bartolus & Baldus, 2. ad finem C. de Episc. & Cler. incestum esse dicunt. Glossa in c. per venerabilem. Quis filij sint legitimi, in verb. Adulter. & ibi Panor. mirantur, nu. 32. adulterinum esse malunt.

Nec obstat, quod presbyter cum rem habet cum femina soluta, dicatur fornicarius, & cum cognoscit nuptam, adulter: quia semper intelligitur esse fornicarius sacrilegus vel adulter sacrilegus: dicitur vero fornicarius, vel adulter, vt feminae conditio exprimat, videlicet soluta, vel nupta.

Non assentior in hac parte Iuriconsultis dicentibus, Clericum ad sacros ordines promotum, Perpetuam castitatem non vouere, nec, ad id voto solemnè se obligare, sed Ecclesiæ præcepto perpetuam continentiam seruare eum debere. Sic Paulus & Cardinalis, & Imola in Cleme. Ad nostram, de Heret. Caccia. in l. si qua C. Ad Orsicianum.

Cæterum in cap. Quod votum, de voto, & voti redem. in sexto & in Constitut. Antiqua, inter extraneas Ioan. 22. de voto, & voti redem. aperte legitur solemnè votum castitatis committi in sacri ordinis susceptione. Item ius Pontificum in hac parte, non ciuile seruandum est; atqui iure Pontificio talis congressus damnatus est; est enim sacrilegus, nec inter eos matrimonium subsistere potest.

Sexto quæritur, An filij spurij eodem modo sumantur in iure Pontificio, quo in iure ciuili? Respondeo, minime: Nam iure ciuili spurij censentur, quoque nati non sunt ex congressu viri cum concubina, quæ sit vnica, & domi retenta, & cum qua tempore concepti, vel nati filij possit matrimonij iure ciuili consistere. Deinde, iure ciuili spurij censentur, quotquot nati sunt ex concubina aliqua ipsius iuris ciuilis pœna damnato: vt qui orti sunt ex stupro cum virgi, vel

vidua honeste viuente. At vero, iure Pōtificio spurij filij dicuntur ij omnes, qui nati non sunt ex complexu viri, & femine, inter quos possit matrimonium esse eo tempore, quo filius est conceptus, vel natus. Vnde multi, quos ius civile spurios nominat, iure Pontificio non spurij, sed naturales habentur. Tales sunt nati ex hera soluta, & proprio seruo; item nati ex soluto viro, & vidua vel virgine omni vinculo soluta; item ex viro soluto, & ex scorto, vel meretrice, vel illustri femina soluta: quia cum his vir solutus tempore concepti, vel nati filij, si matrimonium contraheret, iure quidem Pontificio valerent; quamuis non semper iure civili valeat. Couarruias in epitome par. 2. cap. 8. §. 5. num. 18.

CAP. IX.

De successione filiorum spuriorum in bonis parentum.

Primo queritur, Quo modo spurij filij patri ex testamento, vel ab intestato succedant? Respondeo, nec ex testamento, nec ab intestato, nec villo contractu inter vivos, aliquam bonorum partem posse capere filios spurios. *Authenti. Quibus modis naturales efficiuntur sui, §. vlt. C. l. i. C. licet patri, C. de Naturalib. liberis.* Sic enim ius civile, communis sententia Doctorum interpretatur. Quod si pater filio spurio aliquid relinquat, id legis auctoritate filij legitimus, vel cognatus propinquioribus debetur, quia filius spurius capax non est. Ita Bartolus, Baldus, Salicetus, Iason, Alexander, quos citat, & sequitur Couarruias in epitome par. 2. cap. 8. §. 5. num. 3. Ficus item ea bona relicta sibi vendicat, nisi consanguinei intra duos menses illa ab spurio repetant. Eadem ratio est, teste Couarruias, si pacto, vel renuntiatione consanguinei excludantur.

Secundo queritur, Quo modo filij spurij matri intestatæ, vel testanti succedant? Respondeo; Aut filius spurius natus est ex damnato concubitu, aut fecus. Item, aut mater est illustris, aut abiecta & humilis fortis & conditionis. Si natus sit ex complexu damnato, non succedit matri, siue intestatæ, siue testanti, siue illustri, siue ignobili, & vulgari. Est igitur hic omnis hereditariæ successione, siue paternæ, siue maternæ, tum ex testamento, tum ab intestato penitus expers. *l. vlt. C. de naturalib. lib. §. vltimo.* Sic habet communis sententia Iuriscōsultorum, vt probat Couarruias loco citato. num. 16. ex l. penult. C. Ad Orficiam, C. Infr. §. penult. ad Senatūconsultū. Orficiam: Filius vero spurius qui natus non est ex congressu damnato, si mater eius sit illustris, et minime succedit ex testamento, siue ab intestato, si filios legitimus habeat. *l. penult. C. Ad Senatūconsultū. Orficiam, & Glossa in fr. de Senatūconsultū. Tertulliano §. vltimo.* Si vero mater sit infimæ fortis, & conditionis, succedit ei simul cum legitimis filijs. Item succedit matri illustri, si nullus filios legitimos habuerit. Ita etiam communis opinio teste Couarruias in eo loco quem superius assignauimus, num. 15. ex l. si qua illustris. C. Ad Senatūconsultū. Orficiam.

Tertio queritur, An nepos ex filio spurio possit auo ex testamento succedere? Hanc opinionem, quæ vulgata est inter Iuris civilis Interpretes, tractat Cardinal. Palæottus in lib. de Nethis filijs cap. 53. Respondeo, nepotem siue legitimum, siue naturalem ex filio spurio, posse ab aue hæredem institui, deficienti prole legitima. Hæc est communis sententia, vt docet Corneus *consil. 1. in lib. 3. & Iul. Clarus lib. 3. sententia. §. testamentum q. 31. & locum habet in iure communi, nisi speciali iure, statuto, vel lege prohibeatur auis nepotem ex filio spurio hæredem instituire, vel aliquid ei ex testamento relinquere. Item locum habet, dummodo auis non instituat nepotem hæredem causa filij spurij, sed causa tantum ipsius nepotis. Tunc autem instituit causa filij, cum id facit, vt filius spurius vsum fructum, vel aliquod emolumentum habeat ex bonis nepoti relicto. At non censetur nepos in dubio, patris gratia institutus. Hæc Bartoli est, ceterorumque*

Azor. Infr. Moral. Pars 2.

omnium sententia, teste Couarruias in loco proxime dicto, num. 13. quamuis Cynus, Baldus, & alij contrarium omnino docuerint, vt ait Cardinal. Palæottus in loco citato: ea adducti ratione, quod cum nepos à filio spurio descendat, non potest non eadem maculam, vt pote à vitiosa radice conceptam, secum trahere. Sed Bartoli opinio in hac parte valuit. Ex quo efficitur, vt extante prole legitima, non possit auis talem instituire hæredem.

Sed quid dicendum, quando proles sit legitima recepto, & privilegio Principis? Respondeo Couarruias idem iuris esse, quod est de prole per naturam legitima. Consequens etiam est, quod Couarruias ait, præfatam institutionem hæredis, etiam deficienti prole legitima, nullam vim habere, si constet gratia patris nepotem esse institutum.

Quarto queritur, Quo modo succedant filio spurio parentes, & alij ascendentes? Respondeo ex communi sententia, mutuas esse in hac successione causas. *Dec. consil. 31. Alexand. consil. 174. in §. volum. C. consil. 150. in 2. volum.* Vnde sicut filij spurij parentibus succedere nequeunt, ita nec parentes, nec alij ascendentes succedere spuris possunt. Item vt spurij matri succedere non possunt, si nati sint ex damnato concubitu, ita nec mater illis succedit. In iis vero casibus, in quibus spurius potest patri, vel matri succedere, succedit quoque pater, vel mater illi. Abbas in cap. tanta, qui filij sunt legitimi.

Quinto queritur, Quo modo fratres spurij sibi inuicem succedant? Respondeo; si veterini fuerint, sibi inuicem succedunt ab intestato, quamuis ex damnato complexu extiterint, vt ex communi sententia tradit Couarruias in eo loco, quem paulo ante protulimus, num. 19. Idemque iuris est de alijs consanguineis ex parte matris; nam sibi inuicem succedunt, quo propinquiores sunt. Secus est de fratribus spuris, qui veterini non sunt, & de consanguineis eorum ex parte patris: nec enim sibi inuicem succedunt ab intestato, quamuis recepto, & privilegio Principis sint effecti legitimi. Ita communis sententia apud Couarruiam eodem in loco, num. 19.

CAP. X.

An aliqua ratione filius spurius per interpositam personam possit bona patris capere, & possidere.

Primo queritur, An filius spurio possit pater hæredem aliquem substituere substitutione vulgari, siue fideicommissaria? Respondeo, minime: ita docet Couarr. in epitome p. 2. c. 8. §. 5. num. 3. C. 4. ex communi sententia, num. 3. C. 4. Leges enim & iura voluerunt, ne spurius filius bonorum paternorum capax villo modo sit. Vnde non refert, an spurius à patre bona accipiat, an ab alio ex patris voluntate & institutione: quoniam substituendus fideicommissaria substitutione accipit bona à principali testatore. Ex quo fit, institutum hæredem, & rogatum à patre, vt instituat hæreditatem filio spurio, non posse illam hæreditatem aliquo modo restituere spurio filio testatoris, qui cum hæredem instituerat, adiecit fideicommissaria substitutione. Eadem quoque ratione spurius non potest patri substitui vulgariter. Couarr. loco citato, nu. 4. ex communi sententia.

Rogabis, an pater possit filium spurium substituere filio legitimo impuberi substitutione pupillari. Respondeo, posse quod eadem in iis bonis, quæ pupillus alius de habet, quam à patre; non tamen posse in iis bonis, quæ pupillus habet à patre. *l. si is, qui. ff. de vulgari. C. pupill. substitutione.* Ratio vtriusque est, quia spurius bona patris habere non potest; attamen potest habere bona fratris. Bartolus in *l. prædicta si is, qui. Syluester in verbo, filij. q. 4. dicto 4.* Sic et communis sententia apud Couarruiam loco superius allato num. 4.

I

Secun-